

## POSTANOWIENIE

27 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

na posiedzeniu niejawnym 27 września 2024 r. w Warszawie  
w sprawie z powództwa J. G. i E. G.  
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.  
o ustalenie i zapłatę,  
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.  
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku  
z 27 czerwca 2023 r., I ACa 1946/22,

- 1. odrzuca skargę kasacyjną pozwanego co do punktu I wyroku w części oddalającej powództwo w pozostałym zakresie;**
- 2. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 3. zasądza od pozwanego na rzecz każdego z powodów po 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia obowiązanemu odpisu niniejszego postanowienia.**

## UZASADNIENIE

1. Wyrokiem z 27 czerwca 2023 r., Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w sprawie z powództwa J. G. i E. G. przeciwko Bank spółce akcyjnej w W., o ustalenie i

zapłatę, na skutek apelacji obu stron od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z 6 września 2022 r., zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że: w pkt 1 zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwotę 165 376,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 29 czerwca 2021 r. do dnia zapłaty, oddalając powództwo w pozostałym zakresie, zaś w pkt 3 przez jego uchylenie (pkt I); oddalił apelację powodów w pozostałym zakresie (pkt II); oddalił apelację pozwanego w całości (pkt III); orzekł o kosztach postępowania (pkt IV).

2. Od wyroku Sądu Apelacyjnego skargę kasacyjną wywiodła strona pozwana, zaskarżając wyrok w części, tj. w zakresie całości punktu I, III i IV.

3. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, powołując się na przesłankę określoną w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. (ewentualnie na przesłankę z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.)

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

4. Jak wskazano powyżej, skargą kasacyjną został objęty cały punkt I zaskarżonego wyroku, a więc również ta część, w której oddalono powództwo w pozostałym zakresie. Jest to rozstrzygnięcie korzystne dla pozwanego wnoszącego skargę kasacyjną, co czyni skargę skierowaną przeciwko temu rozstrzygnięciu za niedopuszczalną ze względu na brak pokrzywdzenia (*gravamen*). Zatem w tej części skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu jako niedopuszczalna, na podstawie art. 398<sup>6</sup> § 2 i 3 k.p.c. (zob. uchwałę 7 sędziów SN – zasadę prawną z dnia 15 maja 2014 r., III CZP 88/13, OSNC 2014, nr 11, poz. 108).

5. Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi

kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie służy zaś merytorycznej ocenie skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

6. Zgodnie z art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie. Tak więc, nie w każdej sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania, w przeciwnym razie Sąd Najwyższy stałby się wbrew obowiązującym regulacjom sądem trzeciej instancji. Nie jest rolą Sądu Najwyższego korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

7. Skarga kasacyjna pozwanego nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżący skutecznie wykazał, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c. (lub ewentualnie ta z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.)

8. Złożenie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance oczywistej jej zasadności oznacza, zgodnie z poglądem utrwalonym w judykaturze, że skarżący musi przedstawić dokładny wywód, na czym – jego zdaniem – polega oczywista zasadność skargi w danej sprawie z przytoczeniem

przepisów, których naruszenie ją spowodowało oraz argumentację wskazującą na to, dlaczego opisane naruszenie doprowadziło do wydania oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej, w trybie z art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 4 k.p.c., nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 i przywołane tam orzecznictwo). Skarżący, przedstawiając – jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” – powinien zatem wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (zob. postanowienia SN: z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 15 kwietnia 2021 r., IV CSK 617/20).

Przedstawiony w punkcie III.(1) skargi kasacyjnej argument wskazujący na brak odniesienia się przez Sąd Apelacyjny do zarzutów apelacji jest niezasadny. Nie budzi wątpliwości, że w obowiązującym stanie prawnym celem postępowania apelacyjnego jest ponowne merytoryczne rozpoznanie sprawy, a zakres tego rozpoznania wyznaczają granice apelacji (m.in. wyrok SN z 9 kwietnia 2008 r., II PK 280/07; postanowienie SN z 21 marca 2023 r., I USK 60/22). Sąd Apelacyjny pozostając w tych granicach, przyjmując za własne ustalenia faktyczne Sądu Okręgowego, zmienił zaskarżony wyrok. Negatywne, dla pozwanego, rozstrzygnięcie sprawy nie oznacza, iż Sąd Apelacyjny nie odniósł się do zarzutów apelacji pozwanego. W orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. uchwałę składu 7 sędziów SN z 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07; wyroki SN: z 18 czerwca 2010 r., V CSK 448/09; z 19 sierpnia 2010 r., IV CSK 80/10; z 20 listopada 2011 r., V CKN 1396/00) nie budzi wątpliwości, że z ustanowionego w art. 378 § 1 k.p.c. obowiązku rozpoznania sprawy w granicach apelacji nie wynika konieczność osobnego omówienia przez sąd odwoławczy w uzasadnieniu wyroku każdego argumentu podniesionego w apelacji. Za wystarczające uznaje się odniesienie się do sformułowanych w apelacji zarzutów i wniosków w sposób wskazujący na to, że zostały one przez sąd drugiej instancji w całości rozważone przed wydaniem orzeczenia. Z podobnych względów nie jest również niezbędne powtarzanie całego wyводу przeprowadzonego przez sąd niższej instancji.

Odnosząc się do drugiego argumentu (punkt III.(2)) mającego świadczyć o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (nawiązującego do art. 189 k.p.c.), należy wskazać, że lektura wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w tym zakresie nie pozwala na przyjęcie spełniania omawianej przesłanki. W doktrynie wskazuje się bowiem, że zakres powództw o ustalenie jest jednak szerszy, gdyż może obejmować także ustalenie istnienia bądź nieistnienia stosunków prawnych, które nie są wyraźnie objęte granicami przedmiotowymi i podmiotowymi żądań. Dopuszcza się bowiem wytaczanie powództw, których celem jest niejako pośrednie ustalenie istniejących stosunków prawnych przez stwierdzenie nieważności bądź ważności dokonywanych czynności (tak M. Jędrzejewska, K. Weitz [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom II, Warszawa 2016).

W dalszej kolejności należy odesłać do uchwały składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22, przypominając, że według art. 87 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym uchwała składu całej izby, z chwilą jej podjęcia, uzyskuje moc zasady prawnej, co oznacza, że wiąże inne składy Sądu Najwyższego (zob. art. 87 ustawy o Sądzie Najwyższym). Uchwała ta w punkcie 4 wyeliminowała wątpliwości w zakresie wymagalności roszczeń nie tylko banku, ale także i konsumenta. Na tej podstawie wskazać należy, iż nie może być wzięty pod uwagę argument pozwanego oznaczony punktem III.(3).

W przypadku argumentu czwartego (punkt III.(4)) należy wskazać, iż lektura uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na ustalenie, jaki przepis bądź przepisy zostały zdaniem skarżącego naruszone w sposób kwalifikowany, na czym naruszenie to polegało i jaki był wpływ tego naruszenia na wynik sprawy (treść zaskarżonego wyroku). Tak sformułowany wniosek i uzasadnienie uniemożliwia przyjęcie, że skarga jest oczywiście uzasadniona.

9. Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na potrzebie wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 2 k.p.c.)

wymaga wykazania, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, jest przedmiotem rozbieżnej wykładni w judykaturze sądowej i na czym rozbieżność ta polega, co wymaga przytoczenia orzeczeń sądów wydanych w takich samych lub istotnie zbliżonych stanach faktycznych, względnie, jaki konkretny przepis prawa, zastosowany w danej sprawie, wymaga interpretacji ze strony Sądu Najwyższego, z czego potrzeba ta wynika i z jakich powodów dotychczasowy dorobek doktryny i orzecznictwa jest w tej mierze niewystarczający. Nieodzowne jest ponadto, podobnie jak w przypadku przyczyny kasacyjnej określonej w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 k.p.c., wykazanie związku między oczekiwaną od Sądu Najwyższego wykładnią prawa a wynikiem postępowania kasacyjnego (postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 29 lipca 2015 r., I CSK 980/14; z 19 czerwca 2018 r., IV CSK 56/18).

Przedstawiona przez skarżącego potrzeba wykładni przepisu art. 203<sup>1</sup> § 1-3 k.p.c. jest niezasadna, w świetle treści uchwały składu całej Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22; uchwały Sądu Najwyższego z 2 lipca 2024 r., III CZP 2/24; także pośrednio w kontekście uchwały Sądu Najwyższego z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23. Nie można zatem podzielić konkluzji skarżącego przedstawionej w tym względzie w punkcie 8 na s. 21 skargi kasacyjnej.

10. Według Sądu Najwyższego, nie ma przy tym innych przyczyn uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, w szczególności nieważności postępowania (art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.).

11. Z powyższych względów Sąd Najwyższy odrzucił skargę kasacyjną w zakresie wskazanym w punkcie I postanowienia, zaś w pozostałym odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398<sup>9</sup> § 1 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1<sup>1</sup> i 3 k.p.c. w związku z § 2 pkt 6 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

[SOP]

[ms]

